

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 54.390/3
van 29 november 2013

over

een voorontwerp van decreet 'houdende wijziging van het
Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de
Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van
25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning
van groenestroomcertificaten, warmte-kratchcertificaten en
garanties van oorsprong'

Op 29 oktober 2013 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de Richtlijn van de Europese Unie 2012/27/EU van 25 oktober 2012 betreffende energie-efficiëntie en de toekenning van groenestroomcertificaten, warmte-krachtcertificaten en garanties van oorsprong’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 19 november 2013. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Lieven DENYS en Johan PUT, assessoren, en Marleen VERSCHRAEGHEN, toegevoegd griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 29 november 2013.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van decreet bevat wijzigingen van het Energiedecreet².

Het strekt in de eerste plaats tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2012/27/EU³. In het bijzonder worden een reeks maatregelen ingevoerd om de markttoegang van aanbieders van energiediensten te waarborgen, wat vooral wordt vertaald in een reeks gedragsnormen voor netbeheerders en beheerders van gesloten netten (artikelen 2 tot 9 en 12 tot 15). Ook wordt een kader voor de uitrol van slimme meters gecreëerd (artikel 10).

De netbeheerders zelf krijgen dan weer eenvoudiger toegang tot alle installaties waarvan zij het eigendoms- of gebruiksrecht hebben, ook al bevinden die zich in de inrichting van de netgebruiker (artikel 11).

In de derde plaats worden een reeks bepalingen van het Energiedecreet met betrekking tot de toekenning van groenestroomcertificaten en warmtekrachtcertificaten neutraler geformuleerd, opdat het mogelijk zou worden om die taken over te hevelen van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) naar het Vlaams Energieagentschap (VEA) (artikelen 16 en 17). Het blijft nochtans de bedoeling dat de toekenning zelf gebeurt door de VREG, zij het dat de dossiers zullen worden voorbereid door het VEA of door de netbeheerders (artikel 18). Ook de berekening van het aandeel hernieuwbare energiebronnen in de stroomproductie gebeurt voortaan door het VEA (artikel 19). De rol van de VREG bij het opstellen van het evaluatierapport over de certificatenverplichtingen hernieuwbare energie en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling valt dan weer weg (artikel 22). De toezichtregeling wordt hieraan aangepast (artikelen 24 en 25).

De transmissienetbeheerder zal voortaan ook een minimumsteun moeten toekennen met betrekking tot installaties die gekoppeld zijn aan gesloten distributienetten of industriële netten die gekoppeld zijn aan het transmissienet. Netbeheerders krijgen ook de mogelijkheid om de uitbetaling van de minimumsteun te schorsen indien blijkt dat de installaties niet volgens het technisch reglement worden geëxploiteerd (artikelen 20 en 21).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

² Decreet van 8 mei 2009 ‘houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid’.

³ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 ‘betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG, Pb, 2012, L 315/1’. De richtlijn moet zijn omgezet tegen 5 juni 2014 (artikel 28, lid 1, van de richtlijn).

Er wordt een nieuw hoofdstuk VIII toegevoegd aan titel VII van het Energiedecreet met een kader voor het opleggen van verplichtingen met betrekking tot stadsverwarmingsnetten of centrale verwarmingsbronnen die verschillende gebouwen of gebruikers bedienen of centrale koelinginstallaties (artikel 23). De meest concrete verplichting betreft de installatie van individuele verbruiksmeters tegen 31 december 2016, die haar oorsprong vindt in artikel 9, lid 3, van richtlijn 2012/27/EU.

ALGEMENE OPMERKING

3. In advies 49.336/3⁴ van 22 maart 2011 is gewezen op de bijzondere moeilijkheden die voortvloeien uit het behoud van de regeling voor privé-distributienetten, terwijl die categorie niet voorkomt in de richtlijnen 2009/72/EG⁵ en 2009/73/EG⁶, en de beheerders ervan lijken te ontsnappen aan de meeste verplichtingen die wel worden opgelegd aan de beheerders van gesloten distributienetten. De vraag rijst bijgevolg of met het oog op een correcte omzetting van richtlijn 2012/27/EU niet moet worden voorzien in een aantal verplichtingen, onder meer op het gebied van toegang tot het netwerk, in hoofde van de beheerders van een privé-distributienet, teneinde het mogelijk te maken dat ook afnemers van die privé-distributienetten een rechtstreeks beroep kunnen doen op aanbieders van energiediensten. Voor zover het behoud van de privé-distributienetten als apart concept niet in strijd met de richtlijnen 2009/72/EG en 2009/73/EG zou zijn, volgt uit die richtlijnen dat ook aan de beheerders van die netten verplichtingen moeten worden opgelegd.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 3

4. In artikel 3 komt twee keer een 4° voor, wat dient te worden verholpen door de verschillende onderdelen van de opsomming te vernummen.

5. De definitie van “privacywetgeving” in artikel 3, 6° (lees: 7°), is onvolledig. Ook entiteiten van de Vlaamse overheid zullen immers toegang krijgen tot de gegevens uit slimme meters of individuele verbruiksmeters, wat door de gemachtigde wordt bevestigd. Bijgevolg dient naast de wet van 8 december 1992 ‘tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens’ en de uitvoeringsbesluiten van die wet, ook melding te worden gemaakt van het decreet van 18 juli 2008 ‘betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer’.

⁴ Advies 49.336/3 van 22 maart 2011 over een voorontwerp van decreet ‘houdende de wijziging van de wet van 10 maart 1925 op de electriciteitsvoorziening, het decreet van 20 december 1996 tot regeling van het recht op minimumlevering van elektriciteit, gas en water en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de omzetting van de richtlijn 2009/72/EG en de richtlijn 2009/73/EG’, opmerking 9.2 (*Parl.St.* VI.Parl. 2010-11, nr. 1147/1, 145).

⁵ Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG’.

⁶ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG’.

6. Artikel 3, 7° (lees: 8°), van het ontwerp strekt tot het invoegen van een “131°/2” in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet. Aangezien artikel 1.1.3 al een onderdeel 131°/2 bevat met een definitie van de term ‘vollasturen’ (ingevoegd bij artikel 2, 5°, van het decreet van 28 juni 2013 ‘houdende diverse bepalingen inzake energie’), moet het nieuwe onderdeel worden vernummerd tot “131°/3”.

Artikel 6

7. In de inleidende zin van artikel 6 moet worden aangegeven dat het ontworpen artikel moet worden ingevoegd in titel IV, hoofdstuk I, afdeling III, onderafdeling II, van het Energiedecreet. Het tweede lid van het ontworpen artikel 4.1.8/1 wordt overigens best als volgt geherformuleerd:

“Niettegenstaande het eerste lid kan de netbeheerder ...”.

Deze bepaling bezorgt de netbeheerders een potentieel competitief voordeel ten opzichte van private aanbieders van energiediensten op de erg grote markt voor overheidsopdrachten betreffende energiediensten. Om concurrentievervalsing te vermijden, zou minstens moeten worden verduidelijkt dat deze diensten geleverd moeten worden aan marktvoorwaarden, en dat deze bepaling geen afbreuk doet aan de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving inzake overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten.

Artikel 9

8. Er moet worden aangegeven dat de ontworpen bepaling moet worden ingevoegd in titel IV, hoofdstuk I, afdeling VI, van het Energiedecreet.

9. De memorie van toelichting stelt dat het betrekken van afnemers niet mogelijk lijkt op het niveau van de distributienetbeheerders, ook al legt de tekst van artikel 15, lid 8, derde alinea, van richtlijn 2012/27/EU en het ontworpen artikel 4.1.18/1 van het Energiedecreet dat wel op. Het is van twee dingen één: ofwel kan het echt niet, en dan moet dat ook uit het ontwerp blijken, ofwel moet minstens de memorie van toelichting worden aangepast. In dat verband kan worden opgemerkt dat het inderdaad moeilijk kan zijn om individuele afnemers te betrekken bij het opstellen van de technische specificaties, maar dat er bijvoorbeeld middenveldorganisaties, zoals consumentenorganisaties, bestaan die, zoals vereist door de richtlijn, toch de stem van de afnemers zouden kunnen laten horen, zij het dat het decreet dan best uitdrukkelijk voorziet in de consultatie van die organisaties.

Artikel 11

10. Gelet op de onschendbaarheid van de woning, die is gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet en artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens, dient het ontworpen artikel 4.1.26/1 van het Energiedecreet in beperkende zin te worden gelezen. Het

principieel recht op toegang dat aan de netbeheerder wordt verleend, staat deze niet toe om – rekening houdend met de concrete omstandigheden – daarvan op onredelijke of disproportionele wijze gebruik te maken.

Artikel 25

11. In artikel 25 van het ontwerp kan best worden gespecificeerd dat de betrokken zinsnede wordt vervangen in artikel 13.4.2/1, § 2, *eerste lid*.

Artikel 26

12. De gemachtigde heeft aangegeven dat in artikel 26 van het ontwerp ten onrechte naar artikel 25 wordt verwezen, terwijl het de bedoeling is om naar artikel 24 te verwijzen. De gemachtigde gaf volgende toelichting:

“Bedoeling van artikel 24 van het ontwerpdecreet is inderdaad om het toezicht op de diverse bepalingen van hoofdstuk I en hoofdstuk I/1 van Titel VII in de toekomst bij besluit te regelen, op basis van artikel 13.1.1 van het Energiedecreet. Het is de bedoeling om dit artikel 24 in werking te laten treden op een door de Vlaamse Regering vast te stellen datum. Opmerking : in artikel 26 van het ontwerpbesluit staat evenwel verkeerdelijk artikel 25 i.p.v. 24. Deze overgangsbepaling moet vermijden dat er een vacuüm ontstaat in het toezicht op het groenestroom- en warmtekrachtcertificatensystemen.”

In artikel 26 dienen de woorden “artikel 25” derhalve vervangen te worden door de woorden “artikel 24”.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Marleen VERSCHRAEGHEN

Jo BAERT